

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

HØRINGSUTTALE TIL TILTAK MOT SPREDNING AV LEGIONELLA

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring forslag til regulering av innretninger som kan spre Legionella. Frist for høringsuttalelser er satt til 11.5.07.

Høringsforslaget innebærer følgende endringer i lovverket:

- Tillegg i *lov om helsetjenesten i kommunene*, om vurdering fra et akkreditert inspeksjonsorgan.
- Oppheving av *midlertidig forskrift om tiltak for å hindre overføring av Legionella*.
- Nytt kapittel 4a i *forskrift om miljørettet helsevern*:
Tiltak for å hindre overføring av Legionella via aerosol
- Tillegg i *forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstu*: offentlig tilgjengelige boblebad skal vurderes av et akkreditert inspeksjonsorgan.
- Samordning av internkontrollkrav etter *forskrift om miljørettet helsevern* og *forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*.

I høringsforslaget stilles det følgende spørsmål:

Departementet ber om at høringsinstansene spesielt vurderer problemstillinger rundt ansvars- og oppgavefordeling mellom kommunene og de akkrediterte inspeksjonsorganene, og komme med synspunkter på om det bør innføres inspeksjonssertifikat eller inspeksjonsrapport.

Forslaget innebærer en ordning der det stilles krav til at de innretninger som har størst smitte- og spredningspotensiale skal vurderes av en kompetent og uavhengig tredjepart. Dette gjelder for kjøletårn, luftskrubbere og offentlig tilgjengelige boblebad, jf ny § 14d i *forskrift om miljørettet helsevern*.

En tredjepartsvurdering skal blant annet heve kompetansenivået i virksomhetene og hos tilsynsmyndigheten. En ser imidlertid en fare for at resultatet kan bli det motsatte. Ved å etablere denne ordningen blir deler av ansvaret flyttet ut av kommunen, og det kan medføre at kompetansebehovet også flyttes ut. Det bør ikke oppstå en situasjon der akkrediteringsorganet fungerer som et slags tilsynsorgan på bekostning av den formelle tilsynsmyndigheten. Innføring av en akkrediteringsordning bør ikke innebære at tilsyn fra kommunen vil bli tilsvarende redusert. Samtidig kan en akkrediteringsordning bli en sovepute for virksomheten. For å sikre trygge forhold er en kontinuerlig prosess fra virksomhetens side helt nødvendig.

Dersom en slik ordning innføres, må det være en obligatorisk ordning, ikke frivillig. Dette er nødvendig for å sikre at alle anlegg blir omfattet og blir behandlet likt.

I valget mellom sertifisering eller inspeksjon vil vi anbefale inspeksjon. Sertifisering kontrollerer serieproduserte produkter, men ser ikke på hvordan anlegget blir installert og driftet. Disse forhold er av vesentlig betydning for risikoen for oppvekst og smittefare. En inspeksjon vil se på den faktiske installasjon, hvordan den driftes, og rutiner for dette. Inspeksjonen vil også ha en effekt ved å styrke kompetansen hos virksomheten, noe en sertifisering av produktet ikke vil ha.

Den foreslåtte inspeksjonsordningen er til forveksling lik det systembaserte tilsyn som i dag utføres av kommunen. Inspeksjonen skal se på rutiner og det konkrete anlegg med bakgrunn i veileder Smittevern 8. Slike inspeksjoner eller tilsyn utføres allerede i dag av kommunene. En ser få fordeler ved å etablere en ny ordning til å utføre de samme oppgavene.

Skal en inspeksjon/sertifisering resultere i et sertifikat eller en rapport? Et sertifikat oppfattes ofte som en godkjenning med ubegrenset varighet. Selv om alle vilkår skal oppfylles før sertifikat utstedes, er det ingen garanti for at det ikke kan oppstå forhold senere som kan medføre en risiko for oppvekst og smitte. En inspeksjon er en kontroll av nåsituasjonen. En tilsynsrapport framstår som en rapport av nåsituasjonen, ikke som en "evig godkjenning".

Forslaget innebærer at kommunen skal følge opp rapporten eller sertifikatet, da det er kommunen som har tilsynsansvaret. Det innebærer at kommunen må ha minst like stor kompetanse på området som akkrediteringsorganet. Det anses lite hensiktsmessig å etablere to organer med samme kompetanse.

Det foreslås at virksomhetene skal inspiseres én gang. Dette dreier seg om tilsynsobjekter hvor det må føres jevnlig tilsyn. Akkrediteringsorganet vil inspisere anlegget én gang, mens kommunen må ha jevnlig tilsyn.

På bakgrunn av dette anbefales at det ses bort fra en ordning med tredjepartsvurdering, og heller satses på en styrking av kompetansen hos kommunene. Det bør også legges føringer i ny veileder om blant annet tilsynsfrekvens.

Departementene ønsker høringsinstansenes syn på om de samlede internkontrollkravene i miljørettet helsevernregelverket bør integreres i HMS-systemet.

Det er positivt at regelverket for internkontroll samordnes. Erfaring viser at det ikke alltid er kjennskap til at også helselovgivningen har bestemmelser for denne typen anlegg. En samordning vil trolig øke kjennskapen til at rutiner for drift også skal tilfredsstille helselovgivningens krav. Samordningen kan også føre til økt samarbeid mellom tilsynsmyndighetene, noe vi ser som en fordel.

En har følgende kommentarer til foreslåtte endringer i regelverket:

Forskrift om miljørettet helsevern, nytt kapittel 4a:

§ 14a, 2.ledd

"Innretninger som finnes i private boliger eller fritidseiendommer er ikke omfattet av bestemmelsene, med mindre omgivelsene utenfor boligen eller eiendommen blir berørt."

Flere sameier, borettslag og lignende har felles VVS-anlegg. Mangelfull drift og vedlikehold av dette kan medføre smitterisiko for en rekke beboere. En ser det derfor som nødvendig å presisere at felles VVS-anlegg for flere boliger omfattes av bestemmelsene.

§ 14 b

En foreslår følgende tillegg: "Innretningene må tilrettelegges slik at temperatur- og vannprøver kan tas fra aktuelle steder i anlegget."

§14d, 1.ledd

Formuleringen "For innretninger som kjøletårn, luftskrubbere og offentlig tilgjengelige boblebad **og lignende**..." foreslås. Dette for å sikre at andre typer innretninger med like stor smitte- og spredningspotensiale kan inkluderes.

§14e

"Ved mistanke om utbrudd og ved utbrudd av legionellose skal det tas mikrobiologiske prøver ... Virksomhetsansvarlig er ansvarlig for at prøvene tas og analyseres."

Ved et utbrudd kan det bli snakk om erstatningsansvar for en virksomhet som har vært kilden til utbruddet. Det kan derfor være problematisk at ansvaret for prøvetakingen legges til virksomhetsleder. Det bør presiseres at prøvene skal tas og analyseres av en nøytral og kompetent aktør. Imidlertid bør virksomhetsansvarlig være ansvarlig for å tilrettelegge for at det kan tas prøver og at vanntemperaturen kan måles.

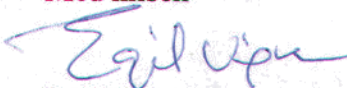
I merknader til samme paragraf heter det at "Det kreves ikke mikrobiologisk prøvetakning før ved mistanke om utbrudd". Dette kan lett forstås slik at det ikke kreves mikrobiologisk prøvetakning overhodet. Det bør presiseres at jevnlig prøvetakning inngår som en viktig del av virksomhetens risikoanalyse og drift. Videre bør det i den nye veilederen spesifiseres hvilke parametre som skal analyseres. Det trengs mer informasjon til virksomhetene om når det skal analyseres for kimtall, og når det skal analyseres for legionella.

Forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstu m.v.

§ 8 Sanitæranlegg ved badeanlegg

Paragrafen stiller i dag krav til antall og omfang, til mengde varmtvann, og til plassering. En vil i sammenheng med denne høringen foreslå at det tas inn et tillegg i denne paragrafen som omhandler smittevern, for eksempel: "Virksomheten skal ha tilfredsstillende rutiner for renhold og desinfeksjon av VVS- og dusjanlegget."

Med hilsen

Egil Vigre
kommunelege I